

POSUDEK OPONENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce: **Petr JIRÁSEK**, studijní obor Regionální geografie

Název posuzované práce: *Obyvatelstvo v okrese Havlíčkův Brod: regionálně geografická analýza*

Formální splnění zadání práce:

Zadání bakalářské práce bylo splněno dle zásad pro vypracování práce.

Obsahová úroveň práce:

Práce zahrnuje široké spektrum ukazatelů pro hodnocení charakteristiky obyvatelstva okresu (vývoj počtu obyvatel, změny ve struktuře obyvatel, pohyb obyvatel, index stáří a závislosti), což vypovídá, až na výjimky, o relativně dobrém zvládnutí problematiky autorem práce. Z analýzy vzešlé závěry se autor snaží odůvodnit, což je pro kvalitu práce přínosné, na druhé straně by nemusel v textu pětkrát opakovat, že se v obci Břevnice nachází domov pro seniory, na což se váží některé demografické extrémy. Bohužel v některých případech autor špatně použil statistický nástroj, což na druhé straně vedlo k chybným závěrům a kvalita práce tak byla snížena. K obsahové úrovni bych ještě zmínil následující:

Kapitola č. 4 - vzhledem k zaměření práce bych očekával podrobnější socio-ekonomickou charakteristiku území (necelé 2 strany) oproti fyzicko-geografické charakteristice (téměř 4 strany). Navíc vzhledem k zaměření práce na SO ORP by se hodila tabulka základních charakteristik za tyto územní celky.

Str. 28 - ...klesl počet obyvatel z předválečných 55 326 na 51 644 obyvatel, tedy o necelých 5 procentních bodů?? Uvedená čísla hovoří o poklesu o 6,7 procent.

...během let 1950 - 1980 zvýšilo počet obyvatel o 6 000 osob - není pravda, ve skutečnosti o 5 908 (spíše psát „téměř 6 tis. osob“)

Obyvatel žijících na Chotěbořsku od prvního sčítání v roce 1869 postupně klesá. Při sčítání v roce 1890 dosahuje obyvatelstvo svého maxima. Co klesá? V čem dosahuje maxima? Počet obyvatel, podíl obyvatel, úmrtnost, porodnost, migrace, inteligence??

Str. 37 - tabulka č. 12 - chybný název

tvrzení o vývoji přirozeného přírůstku v okrese HB neodpovídá údajům v tabulce č. 13

Str. 39 - rovněž tvrzení, že hrubá míra přirozeného přírůstku po celou dobu sledovaného období v okrese HB rostla není správné (mezi roky 2002 a 2003, 2007 a 2008 klesla)

Str. 40 - tabulka č. 14, údaj za rok 2006 v SO ORP Chotěboř zřejmě nebude pravdivá.

Str. 44 - Celkový přirozený přírůstek v obvodu ORP Havlíčkův Brod ... - tak tedy celkový nebo přirozený?

Str. 52 - tabulka č. 21 - v případě kraje a ČR se nejedná o ekonomicky aktivní obyvatelstvo, ale o pracovní sílu. V případě okresu se nejedná o míru registrované nezaměstnanosti, neboť počet ekonomicky aktivních z roku 2001 se využívá pouze pro odhad nezaměstnanosti v nižších územních celcích než jsou okresy. Dle oficiálních statistik MPSV ČR byla tím pádem míra registrované nezaměstnanosti v březnu 2010 v okrese nižší (10,0 %).

Úroveň práce s literaturou, citační aparát:

Na text typu bakalářské práce je úroveň použití literatury značná, autor vhodně cituje i v průběhu textu, nejen v kapitole týkající se literatury a zdrojů dat. Prameny, z nichž se čerpá pro sestavení tabulek jsou rovněž správně uvedeny do úrovně použité publikace nebo

databáze, nikoli pouze jako ČSÚ, 2009 apod. Vhodnější by však bylo neuvádět do vlastní literatury elektronické zdroje dat a portály (např. ČSÚ, krajský úřad, ministerstva apod.) - to spíš zvlášť nebo do zdrojů dat.

Jazyková a grafická úroveň práce:

Jazyková úroveň práce je dobrá, nevhodné je pouze vyjadřování "já jsem" pro tento typ textů. Autorovi občas dělá problémy spíše gramatika, především čárky ve větě. Pro charakteristiku vývoje a změn je také vhodnější používat minulý čas než přítomný. V některých případech je také záhadný smysl věty, např.:

Str. 12 - Na závěr této kapitoly jsem vymezil pomocí kartogramu intenzity bytové výstavby v letech 2001 - 2007, vývoje obyvatelstva a hrubé míry migračního salda v letech 2001 - 2008 suburbanizovaného území nalézající se v okrese Havlíčkův Brod.

Str. 25 - V roce 1869 zde žilo 106 421 obyvatel, když v tehdejší největší městě v Německém Brodě žilo 8 189 obyvatel a celém okrese dalších 2000 obyvatel v 11 obcích. (??)

Str. 15 - obrázek - staré hranice krajů platné do 31.12.2004 - změna podle zákona č. 387/2004 Sb., o změně hranic krajů platné od 1. 1. 2005

Str. 47 - Webbův diagram je chybně zpracovaný, k obhajobě požadují opravit. Roky 2003 a 2005 spadají do typu D (celkový přírůstek byl kladný)

Příloha č. 5 Migrace - nevhodně zvolená stupnice, většina obcí se nachází v intervalu -2,5 % - 2,5 %, z čehož není zřejmé, zda v daném období počet obyvatel migrací přibyl či ubyl

Soupis konkrétních chyb vyžadujících reakci uchazeče:

Str. 25 - Při prvním poválečném sčítání dosahoval počet obyvatel okresu 93 312 obyvatel, tedy o 9 procentních bodů méně než při sčítání v roce 1930. (??) Jde o procentní body nebo procenta? Uveďte rozdíly mezi oběma vyjádřeními a příklady užití obou.

Str. 13 - Registrovaná míra nezaměstnanosti - vyjadřuje podíl, kde v čitateli je počet dosažitelných neumístěných uchazečů a ve jmenovateli součet zaměstnaných. Název ani definice ukazatele neodpovídá skutečnosti. Jak zní správně název ukazatele a jak je vypočten pro obce, ORP, okresy, kraj a ČR?

Na str. 42 autor tvrdí, že se zvýšila mobilita obyvatelstva, za což z velké části mohl sílící příliv cizinců. Jaká data o migraci zahrnuje zdroj, z něhož pro analýzu čerpal? Jde o vnitřní i zahraniční migraci? Jací cizinci jsou podle autora do statistik zahrnuti?

Str. 43 - co je to „obrat migračního salda“?

Celkové hodnocení práce:

Přes výše uvedené nepřesnosti či některá chybná tvrzení je úroveň práce hodnocena jako dobrá. Autor analýzou potvrdil obecně platná tvrzení týkající se demografického vývoje a dalších procesů probíhajících v ČR (suburbanizace, rozdíly mezi venkovem a městem, stárnutí populace, prodlužování naděje na dožití apod.)

Celkový návrh posuzovatele pro hodnotící komisi:

Práci **doporučuji** k obhajobě, před obhajobou navrhuji její hodnocení známkou velmi dobře.

V Jihlavě 4.6.2010

Mgr. Václav Novák, Ph.D.

oponent bakalářské práce